

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31. 5. 1968, sp. zn. Tz 46/68, ECLI:CZ:NS:1968:TZ.46.1968.1

Číslo: 54/1968

Právní věta:

Dostatočné odôvodnenie postavenia obvineného pred súd vo zmysle § 176 odst. 1 tr. por. je odvislé od toho, či v prípravnom konaní vykonali orgány činné v trestnom konaní dokazovanie o všetkých okolnostiach, ktoré je treba pred súdom dokazovať (§ 89 odst. 1 tr. por.), teda aj o okolnostiach, ktoré majú vplyv na stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. U trestného činu opilstva podľa § 201 tr. zák. je nutno dokazovať už v prípravnom konaní nielen skutočnosť, že obvinený riadil motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, ale aj časové rozpätie, v ktorom požíval alkoholické nápoje, v akej dobe pred započatím jazdy sa tak stalo, množstvo a druh týchto nápojov, teda okolnosti, dôležité aj pre posúdenie stupňa

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.05.1968

Spisová značka: Tz 46/68

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování, Doprava, Opilství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 201 141/1961 Sb. § 89 odst. 1
§ 176

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Najvyšší súd zrušil pre porušenie zákona v ustanovení § 2 odst. 5 tr. por. uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 1968 sp. zn. 3 To 28/68, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa o vrátení obžaloby prokurátorovi k došetreniu.

Z odôvodnenia:

Okresný prokurátor v Bratislave-vidiek podal obžalobu na obvineného pre trestný čin neoprávneného užívania vecí z majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 133 odst. 1 tr. zák. a opilstva podľa § 201 tr. zák., ktorých sa mal dopustiť tým, že 26. augusta 1967 ovplyvnený požitím väčšieho množstva vína a piva riadil bez povolenia odpovedného pracovníka podnikové osobné auto.

Okresný súd Bratislava-vidiek vrátil vec podľa § 188 odst. 1 písm. f) tr. por. prokurátorovi na došetrenie, v ktorom sa dožaduje opatrení chýbajúcich údajov o časovom rozpätí o požívaní alkoholu obvineným, doplnení protokolu o skúške na alkohol v krvi a zhodnotenia všetkých zistených skutočností znalcom na objasnenie miery ovplyvnenia obvineného požitým alkoholom v dobe jeho jazdy s motorovým vozidlom.

Na sťažnosť podanú okresným prokurátorom zrušil Krajský súd v Bratislave podľa § 149 odst. 1 písm. b) tr. por. uznesenie okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona zistil, že krajský súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 2 odst. 5 tr. por. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd síce uviedol, že je treba vytknúť orgánom prípravného konania určité nedôslednosti pri vyhľadávaní, napriek tomu však považoval postavenie obvineného pred súd za dôvodné a mal za to, že presné časové údaje o požití toho ktorého množstva alkoholu sa „nejaví byť natoľko dôležité; podstatné je, že obvinený v opilosti riadil neoprávnene motorové vozidlo“.

Je zrejmé, že krajský súd sa bez náležitého zreteľa k súvislostiam sústredil izolovane na otázku, či prokurátor pri podávaní obžaloby prihliadol na požiadavky ustanovenia § 176 odst. 1 tr. por., podľa ktorého prokurátor podá obžalobu, ak výsledky vyšetrovania alebo vyhľadávania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd.

Nemožno ovšem prehliadnuť, že dostatočné odôvodnenie postavenia obvineného pred súd je odvislé od toho, či v prípravnom konaní vykonali orgány činné v trestnom konaní dokazovanie o všetkých okolnostiach potrebných pre rozhodnutie o veci, teda či dokazovanie zahrnuje všetko to, čo je treba dokazovať (§ 89 odst. 1 tr. por.). Už z hľadiska ustanovenia § 3 tr. por. je nepochybné, že podľa § 89 odst. 1 písm. c) tr. por. je treba dokazovať všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. A práve to, čo sa krajskému súdu nejaví byť natoľko dôležité sú okolnosti určujúce mieru zavinenia obvineného, spôsob vykonania činu, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, prípadne aj pohnútku aj osobu páchatela, teda práve okolnosti určujúce stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť.

Pritom stupeň nebezpečnosti činu obvineného pre spoločnosť nie je len materiálnym znakom trestného činu a podstatným činiteľom určujúcim závažnosť činu pri posudzovaní viny (napr. tzv. „kvalifikovaná“ vina, viď ustanovenie § 88 tr. zák.), ale jeho zistenie je jedným z hlavných predpokladov pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery (§ 31 odst. 1 tr. zák.). Všetky tieto okolnosti je treba dokazovať, ako je zrejmé z ustanovenia § 89 odst. 1 písm. a) – f) tr. por., a to už v konaní predchádzajúcom podaní obžaloby nepochybne nielen preto, aby bolo len dostatočne odôvodnené postavenie pred súd, ale aby mohla byť zistená celá materiálna pravda pre účely celého konania, teda i pre vyslovenie výroku o vine, treste i o náhrade škody, prípadne iných výrokov.

Že rozsah dokazovania v prípadnom konaní nemôže byť obmedzovaný len na mieru postačujúcu k tomu, aby bolo „dostatočné postavenie obvineného pred súd“ je zrejmé i z toho, že už v tomto konaní, teda v štádiu pred postavením obvineného pred súd, robí vyšetrovateľ, vyhľadávací orgán alebo prokurátor rozhodnutie, ktorým sa končí trestné stíhanie a ku ktorému je preto treba všestranného objasnenia veci. Zvlášť je tomu tak pri postupe podľa § 172 odst. 1 písm. b), c), odst. 2 písm. a) tr. por.

Nemožno preto mať pochybnosti o tom, že údaje o časovom rozpätí, v ktorom obvinený požíval alkoholické nápoje, rovnako ako objasnenie množstva požitého alkoholu a v akej dobe pred započatím jazdy, sú dôležitým prostriedkom pre posúdenie stupňa ovplyvnenia obvineného alkoholickými nápojmi práve v dobe jazdy a tým i pre posúdenie stupňa nebezpečnosti jeho konania pre spoločnosť, vedľa abstraktnej „možnosti ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú

škodu na majetku“ (§ 201 tr. zák.). Otázku ovplyvnenia obvineného požitým alkoholom môže zodpovedať po doplnení dokazovania len znalec – lekár, pričom sa tento dôkaz javí potrebným i z toho dôvodu, že podľa neuspokojivého obsahu protokolu o lekárskom vyšetrení ku skúške na alkohol v krvi, vyšetrovaný nejaví príznaky požitia alkoholu.

Požiadavky starostlivého objasnenia veci je treba dbať zvlášť i preto, že sa nemožno spoľahnúť bezvýhradne na výsledok skúšky na alkohol v krvi jednak pre zmienené už vyjadrenie lekára o vonkajších známkach požitia alkoholu, ktoré u obvineného chýba, jednak preto, že k odberu krvi obvineného došlo až po niekoľkých hodinách po skončení jazdy a konečne i preto, že nie je zistené, či pred odberom vzorku krvi boli urobené opatrenia zaručujúce správny výsledok skúšky.